

سۇويس ژۇرنالىستى تېرىزدە Suvis Journalisti Təbrizdə

بىرلىكلىرى ۋە نفت آدمالارى مۇجۇددۇر. ايران اسلام (1994) جىمەھۇرىسى نىن بۆيۈك دوشمىنى اۇنۇ مۇحاصىرە يە سالمىشىدۇر .

بۇرادا بۇنۇ قىتد ائتمك گرە كىرىكى، ايران دىيىلەن يىردە اينقلاب دىيە يىر شىي اۇلمامىشىدۇر . بىر نۆكر آپارلمىش، داھا اۇندان صادق نۆكرلر گىتىرىلمىشىدۇر . يعنى مۇجۇد رۇژىمى افغانىستاندا مۇجھىدىلرى، طالبانلرى ايش باشىنا گىتىرىدىيى كىمى ايراندا بۇ مۇلالار رۇژىمىنى حاكىمىيەت گىتىرىمىشىدۇر . چوونكى واختىلە بۇ رۇژىم اۇنلارلىن سىياسى، اىقتىسادى مئافىلرلىنى داھا ياخشى تامىن ائىدىردى . بىشلە دىيىشمىلرە افغانىستان ۋە عراقدا شاھىدى اۇلدۇق .

غزىتەجى خانىمىن دىلمانجى اۇلان محمدى گلەجىيە اومىدوادىر . اۇنا گۆرە عراقدا آمىرىكالىلار حاكىم اۇلسالاردا ايرانلار عراق شىعەلرى آراسىندا درىن مۇناسىبتلرىن اۇلدۇغۇنۇ بىلدىرىر ، ۋ علاوہ ائىدىركى، آيت الله سىستانى يۇ يۈك بىر گۆجە مالىكىدۇر . اۇنۇن سىياسى بىر سىفىتى اۇلماسادا چۇخ مقلدى اوردىر . اۇ جەھاد اعلان ائىدوسە يالنىز نجف اھالىسى يۇخ مىلىيۇنلارلا ايرانلىدا اۇنۇن امرىنى بىشرنە بىتىرەرلر .

بۇنا ياخىمىياراق اۇرادا اسلام جىمەھۇرىسى قۇرماق اىستە مېر ، دىنمۇ كراتىك شىعە حۇكۇمىتى قۇرماق اىستە مېر .

بۇرادا تىكرار ياخىن تارىخە مۇراجىعت ائتمك گرە كىر . بلى 2۵ ايل قاباق خىمىنى جىنابلارىنىدا عراقدان گۆتۈرۈپ پارىسە گىتىرلىدىكە اۇدا ائله ھامان سۆزلىرى دىئىردى . اۇ سىياسەت قارىشماياخاغىنى، قۇم شىھرىنە قايىدىب دىنى مىستلرلە مشغۇل اۇلاجاغىنى بىلدىرىردى . امما تىھراندا گىتىرلىدىكەن سۇنرا نە قەدەر جىنايەت ائىدىيە ھر كسە بللى دىر . يالنىز بۇ گىچىن ۲۵ ايلدە نىچە پوز مىن نفرىن يۇخ اۇلۇب ، اعدام ائىدىلىدىنى شاھىدى اۇلدۇق . يالنىز سىياسەتە قالمادى، حتا انسانلارلىن شىخسى مىستلرلە بىلە مۇداخىلە ائىدىب ، اوز فاناتىك گۆرۈشۈنۈ انسانلارلا زۇرلا تىھمىل ائتمىيە باشلادى . ھامان جىنايەتكار دىن سىز خىمىنى اوز فاناتىك رۇژىمىنى صادىر ائتمىيە قالماسىنى نىچەسە تىكجە يارىم مىليۇن اذەر بايجانلى تۇپ بىمى اۇلاراق اۇلۇمە گۆندە رىلدى . بىر اۇ قەدەردە انسان ساقاات اۇلدۇ . مۇلا سىستانى دا اوز معلىمىندە ن دالى قالان دىئىلدىر . نىچەدەكى، كىرلا ۋە نجفدە آغىر ساواشلار گىتىدىي گۆنلردە بىردەن - بىرە اىنگىلىستانا آپارلىدى . اۇرادا درىلرلىنى اۇيرەندىكەن سۇنرا قايتماسىنى اۇنۇدمامىشىق .

غزىتەجى خانىم تىكرار اوز دىلمانجى اۇلان محمدىنى دىلەندەن دىئىر :
ايرانىن يۇخارى قۇنشۇسۇ اۇلان اذەر بايجانا گىلدىكە مۇناسىبتلرىمىز بۇنداندا ياخشى اۇلاردى، اگر اۇرادا آمىرىكالى نفت آخاللارى ۋە معلۇم اۇلمابان سايبدا آمىرىكا عىسگرى اۇلماسايدى . اۇنلار اۇرادا ايران رۇژىمىنى دىيىشمك اوچۇندە اکتىيو چاللىشىرلار . محمدىيە گۆرە اۇرادا اسكىدىن اۇرۇسلارلىن گۆردۈكلرى ايشلرى بۇگۈن آمىرىكالىلار گۆرۈرلر . اۇنلار قدىمكى آزىلقلارلىن آراسىندا

ايختىلافلارى كۆرۈكلەمدەيلىر . آيرىجى (سىھاراتچى) گۆ بەلكلر نىظامى مۇداخىلەن داھا اۇلۇشىلدىر . ھر يىردە گۆ ۋەرتەمە اىمكەن وار .
بۇخارىدا يالنىز كۇردلر دىئىلدىكى، دونىاننى چىشىدىلى قىدرتلىرى طرفىندە ن حمايت اۇلۇنۇرلار . بو تون سرحد بۇيۇ اذەر يىردە « بۆيۈك اذەر بايجان » چىلىغى قۇسماقلا بىئىنلرە سۇخۇرلار . مقصد ايرانىن (1994) ! گۆنشى اذەر بايجاننى اذەر بايجان جىمەھۇرىسى اىلە بىرلىشىدۇرلكىدۇر .

غزىتە جى خانىما گۆرە ايراندا ۱۵ مىليۇن اذەر بايجانلى باشا بىر . آيرىلماق اىستە يىنلرە گۆرە ۳۰ مىليۇنۇر . اۇنلار ايرانىن تورك دىلى قىبىلرلىنىدە اۇنا علاوہ ائىدىرلر . حقىقتن آيرىلماق اىستەينلرلىن اذەر بايجانچىلىق حىراكتاتىنىن گۆچۈنۈن نەقەدە اۇلدۇغۇنۇ كىمسە بىلىمىر ، بۇ يالنىز محمدىنى عىصبانى ائىمىر ، دىئىر .

تاسفە بۇ خانىم مستملكە جى شۇۋىنىست تىھران رۇژىمى طرفىندەن اذەر بايجانىن ۱۳ - حىصە يە بۆلۈنۈپۈندەن، ھر بىرنە قۇندارما بىر اذ قۇيۇلدۇغۇندەن خىرىسىزدىر . اۇنلار بۇ اىبالتلرىن اوستۇندەن اذەر بايجان سۆزۈنۈ گۆتۈرۈمكە، اۇنلار اذەر بايجانلى اۇلدۇقلارلىنى اۇنۇندۇرۇپ، ايرانچىلىق دوشۈنجىسىنى اۇنلارلىن بىئىنە سۇخماق اىستەيلىر . طىبىى اۇلاراق بۇ اىبالتلرلىن ساكىنلىرى بۇ امارىن اىچىندە دىئىلدىر . ۋە غزىتەجىنىن دىلىيى كىمى اۇنلار اذەر بايجانلى يۇخ، ايرانىن (1994) ! ! ! ! ! تورك دىلى خالقلارى شكىلدە گۆستە رىلىر . اىكى اذەر بايجانىن بىرلىشمىسە گىلدىكە بۇ اذەر بايجان مىللىتىنىن طىبىى حاقىدۇر . اگر بۇ حاق بۆلۈچۈلۈك (سىھاراتچىلىق) سايبلىرسا ، اۇ زامان شىرقى ۋە غربى الماندا باشابان آلمانلىلار ۋە حۆكۈملىرىدە سىھاراتچى اىدىلر . بۇ ايش اۇنلار اوچۇن جايىز اىدى ايسە ، نە اوچۇن اذەر بايجان مىللىتى اوچۇن جايىز اۇلماسىن . يۇخسا ھر شىي يالنىز غرب اۆلكەلرى اوچۇن جايىز سايبلىر ! ?

بلى، تىكجە آلمانلىلار يۇخ ، ۋىشتاملىلاردا بىرلىشمىش لىر . كۆرەللىردە اذەر بايجانلىلاردا بۇ بۇلدا چاللىشىرلار . بىر مىللىتى باشقاللارى نىن مستملكە چىلىك چىخارلارلىنا قۇربان ۋىرتمك اۇلماز .

غزە تە جى خانىم مقالە سى نىن باشقا بىر بۆلۈمۈندە موھوم بىر نەقە يە اىشارەت ائىدىر . اۇ دىئىركى، ۋەئىتە حاقدا ھر كسەدىن سۇال ائىدىرسن بىلە بىر جۋابى ائىدىرسن :
« بىز وعدە - وعىدەن جانا گلەمىشىك . يۇخارىدا اۇتۇران گۆچلرلىن ايشلرى بىزلىرى علاقە لندىر مېر . »

اۇ علاوہ ائىدىركى، ايران توركلرى فارسلاردان داھا آچىق دانىشىرلار . منە گۆرە سىببە دە فارس دىلىنى گىنىش ۋە طرفى اىنجەلىكلەرە مالىك اۇلماسايدۇر . تىرىزلىلرلىن گۆندەلىك دانىشىقلارلى اذەرى دىلەندە دىر . اۇ تورك دىلىنى بىر لەھجەسىدۇر . خالقىن دىئىيىنە گۆرە اۇنلار اومىدلىرىنى خاتىمىنىن رىفۇرمۇلارىندەن دا كىسىمىشلىر . اۇنلار فلسفى دانىشماقدا ال چكىب ، جۆزۈم يۇلۇ اۇرتايا قۇمىلىدىرلار . ايراندا يۇخسۇلار ياخشى باشماق ، اۇخۇمۇشلار داھا چۇخ آزدلىق ، آل - ۋىرچىلر بائىرىم اوچۇن داھا اىمكەن ۋە امنىتت، گىنجلر ايسە ايش ۋە خانىملار ايسە برابر حقۇقا مالىك اۇلماغى طلب ائىدىرلر . دىن آدمالرىندەن بعضىلرە دىن نىن سىياسەتدەن آيرىلماسىنى اىستە يىرلر . بۇنلار خالقدۇر . آچىق

دانىشماق ، دارتىشماق ، رىفۇرم ۋە دىمۇكراسى اىستىكلرىدىر . تىرىزدە چىخان « آزدلىق ايشىغى » آدلى غزىتىن باش رىداكتۇرۇ پىنما لا گۆرۈشۈ حاقدا بىشلە يازىر : بىر چۇخلارى كىمى اۇدا مىللت وكىلى اۇلماق اوچۇن اۇزۈنۈ ايران دىئىلەن بىرلىن پارلمىنتۇسۇنا (اىنتىسابلاردا) نىشانلى گۆ سترسەدە ردا ائىلمىشىدۇر .
غزىتەجى حاقلى اۇلاراق دىئىركى، ايران دىئىلەن بىردە ، پىرۇگراممى سىياسى فىرقەلرىن ، سىياسى دارتىشمالارىن مۇجۇد اۇلمادىغىنا گۆرە سىچكىلر (اىنتىسابلار) زامانى ھر يىرىندەن دۇران اۇزۈنۈ نىشانلى گۆستىرىر . اۇنلارلىن چۇخۇ پارلمىنتۇ چاللىشمالارىندەن خىرىسىزدىرلر . بو تون بۇنلار ياخىمىياراق سىياسى پىرۇچىشلر دە وام ائىتمكە دىر . بۇل چۇخ اۇزۇنۇر . پىنما غرۇرلۇدۇر كى ، ۱۹۰۵ - نجى ايلدە مشرۇطە اىنقىلابى اىلە ايرانا آناياسە ۋە پارلمىنتۇنۇ گىتىرىمىشلىر . »

بۇرادا اساس بىر مىستلغىن اوستۇندە دۇرماق لازىمدۇر . حتا فرض ائىلەمكى، سىچكىلر تام معنادا دوزگون اۇلۇب ، اىستىنەدە ايران پارلمىنتۇسۇنا گىتە بىلىسەن . بۇندان اذەر بايجانا ، اذەر بايجان مىللىتىنە نە دخلى واردىر . بۇ مستملكەجىنىن مستملكەدە ساخلاماسىنا قانۇنىيت ۋىرتمك دىئىلدىمىر . 1994 ! ! ! ! ! دىئە لىرلە دىمىشىك ۋە پىندە تىكرار ائىدىركى . بىز اذەر بايجانلىيىق . ايرانلى دىئىللىك . بۇنا گۆ رەدە ايراندا گىلەن پىرۇچىشلرلىن ھىچ بىرىسى بىزە مېرۈب دىئىلدىر . نىچە مىن اىل بۇ ايشلرى گۆردۈك داھا بسىدىر . بىر آردا اۇزومۇزە ، اۆز مىللىتىمىزە ، ۋە طىنمىزىن گلەجىيە چاللىشمايمىز لازىمدۇر . اۇزلىرىنى ايرانلى يىلنلر گىتەب ايران اوچۇن چاللىش سىنلار . بىشلە شىخسىلرلىن دۇغۇم بىشرى اذەر بايجان شىھرىلى اۇلسادا داھا اذەر بايجانلى سايىلا بىلمىزلىر .

غزىتەجى خانىمىن اۇزۇن مقلەسىنىن سۇن بۆلۈمۈندە اذەر بايجانىن جۇلغا شىھرىندە اۇلماسىدۇر . اۇرادا يازىلانلار گۆ رە رۇژىمىن ان ياخىن جىنايەتكار دۇستۇ ائىرىمىلرە تانىش ائىلەمە سىندەن دانىشىر . اۇ دىئىركى، جۇلغادا اۇنا بىر تىرىز ۋە جۇلغا ائىرىمىلرى طرفىندە اىكى آلتىن خاچ ھدىيە ائىدى ، ۋ ائىرىمىلر باشىنا گە لن فاجىئەلى تارىخلىرىندەن دانىشىدى . گۆرۈنۈركى، مىللىتىمىزىن دوشمنلرى اۇزلىرىنى تىلىغ ائىمىنى ياخشى باجارىرلار . تاسۈفە بۇ غزىتەجىيە ھىچ بىر اذەر بايجانلى ائىرىمىلرلىن نىچە اذەر بايجان تۇپراقلىرىنا بىرلىشىدۇر دىيىلەن ، اذەر بايجانداكى قتل - عاملارلىندەن دانىشمامىشىدۇر . اۇنۇن باينىدا اۇلان تىرىز اۇنوئىر سىستىسى طىبىسى نجات بەي ايسە رۇژىمىن اۇنۇن آغزىنا قۇيۇدۇغۇ سۆ زلىرى نۇشغار ائىدىر .

حۆرمەتلى ۋەتنداشلارىمىز
۲۰۰۴ - نجى ايلدە ن آنادىلى يالنىز اۇنە
ۋىرە نلرە گۆندە رىلىر .
Hörmətli wətəndaşlar
2004.cü ildən Anadili yalnız abunə
vəranələrə göndərilir.

بىزىم مابتۇر (اىنتىرنت) عنوانىمىز :
www.anadili.com
www.anadili.de
Anadili@anadili.com
Anadili@anadili.de

بنك حساب نومبرە مېز :
Dresdner Bank Bonn Postfach 170355
Konto No. 241461201 53029 Bonn- Germany
(1. Euro) V.i.s.d.Pg Dr. N.GHAREVI
آنادىلى اذەر بايجان مىللىتى نىن آرزۇ ۋە اىستىكلرى دىلە گە تىرە ن ھىچ بىر تىكىلاتا ، فىرقە يە (حزبە) باغلى اۇلمىيان غزىتە دىر .
غزىتە نىن صاحىبى ۋە مسۇلىت داشىئانى دۇقتۇر نۇرالدەين غورى دىر .